

วารสาร มหาจุฬาราชการ Mahachula Academic Journal

ISSN : 2408 1078 (Print)

ISSN : 2651-2440 (Online)

ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ กันยายน – ธันวาคม ๒๕๖๓ Vol.7. No.3 September – December 2020

● วัตถุประสงค์

วารสารมหาจุฬาราชการ เป็นวารสารวิชาการ ราย ๔ เดือน (ปีละ ๓ ฉบับ) คือ ฉบับที่ ๑ เดือนมกราคม-เมษายน, ฉบับที่ ๒ เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม, ฉบับที่ ๓ เดือนกันยายน-ธันวาคม มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการผลิตผลงานทางวิชาการและงานวิจัยด้านพระพุทธศาสนา เพื่อให้บริการทางวิชาการด้านพระพุทธศาสนาแก่สังคม เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนแนวคิดทางพระพุทธศาสนา เพื่อสนับสนุนให้เกิดวารสารทางวิชาการกลางของมหาวิทยาลัย ในการเผยแพร่บทความวิชาการและบทความวิจัยแก่ผู้บริหาร คณาจารย์ นักวิชาการ นักวิจัย และนิสิต นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา พระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในขอบข่ายเนื้อหา สาขาวิชาสังคมวิทยา ศิลปศาสตร์และสหวิทยาการด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ เปิดรับบทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

- บทความที่ส่งมาขอรับการตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความวิชาการหรือบทความวิจัยเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อย่างเคร่งครัด รวมทั้งระบบการอ้างอิง ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของวารสาร
- ทุกบทความที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการตรวจสอบทางวิชาการจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย ๒ ท่านต่อบทความ
- ทรัพย์สินและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความวารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทรัพย์สินของความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาราชการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๒)

● **เจ้าของ**

กองวิชาการ สำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ห้อง ๓๐๕ เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ถ.พหลโยธิน ต.ลำไทร อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐
โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘๐๐๐ ต่อ ๘๗๗๓, โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘๐๑๓

● **ที่ปรึกษาวารสารมหาจุฬารวิชาการ**

พระพรหมบัณฑิต, ศาสตราจารย์ ดร.	ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์
พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.	อธิการบดี
พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะพุทธศาสตร์
พระราชสุตาภรณ์, ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะครุศาสตร์
พระศรีสิทธิมนี	คณบดีคณะมนุษยศาสตร์
พระครูปริยัติกิตติธำรง, รองศาสตราจารย์ ดร.	คณบดีคณะสังคมศาสตร์

● **บรรณาธิการ**

รองศาสตราจารย์ ดร. โกนิฐ ศรีทอง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **หัวหน้ากองบรรณาธิการ**

นายสุญา ศิริธัญญ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **กองบรรณาธิการ :**

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รองศาสตราจารย์ ดร.	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
รองศาสตราจารย์ ดร.สุเทพ พรหมเลิศ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน	มหาวิทยาลัยมหิดล
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ	มหาวิทยาลัยศิลปากร
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อุทัย สติมัน	มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม	มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
ดร.วีรชาติ นิมนองค์	มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ	มหาวิทยาลัยบูรพา
นายคะแนน ปาลิภัทรางกูร	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
นายสุภูฐาน สุตาจันทร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

● **คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสารมหาวิทยาลัย (Peer Review)**

สาขาวิชา ศาสนา, ปรัชญา, พระพุทธศาสนา, ครุศาสตร์, มนุษยศาสตร์, สังคมศาสตร์

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย**

พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร.

พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส, รองศาสตราจารย์ ดร. พระราชปริยัติมุนี, รองศาสตราจารย์ ดร.

ศาสตราจารย์ ดร.บุญทัน ดอกไธสง

ศาสตราจารย์ ดร.จำนงค์ อติวัฒน์สิทธิ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร

รองศาสตราจารย์ ดร.เวทย์ บรรณกรกุล

รองศาสตราจารย์ ดร.ชาติชาย พิทักษ์ธนาคม

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล สุยะพรหม

รองศาสตราจารย์ ดร.สมชัย ศรีนอก

รองศาสตราจารย์ ดร.โกนิญฐ์ ศรีทอง

รองศาสตราจารย์รังษี สุทนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.ณัฏฐ์ ศรีดี

รองศาสตราจารย์ ดร.สิริวัฒน์ ศรีเครือดง

รองศาสตราจารย์ ดร.ประพันธ์ ศุภษร

รองศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุขะใจ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เริงชัย หมั่นชนะ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วีระกาญจน์ กนกกมลเศ

■ **ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย**

ศาสตราจารย์ พิเศษ อติศักดิ์ ทองบุญ

ราชบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สมาน งามสนธิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สำเนียง เลื่อมใส

มหาวิทยาลัยศิลปากร

รองศาสตราจารย์ ดร.จินดา จันทรแก้ว

มหาวิทยาลัยบูรพา

รองศาสตราจารย์ ดร.วิชชุดา หนูวิไล

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

รองศาสตราจารย์ ดร.เมธาวี อุดมธรรมานุภาพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รองศาสตราจารย์ ดร.สนธิ สัตโยภาส

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ ดร.เสริมศรี ไชยสร

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

รองศาสตราจารย์ สยาม คำปรีดา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวิญ รักสัตย์

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

รองศาสตราจารย์ ดร.มารุต พัฒนา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

รองศาสตราจารย์ ดร.นลินี ณ นคร

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

(๕)

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วุฒินันท์ กันทะเตียน
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมบัติ มั่งมีสุขศิริ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.มนตรี สิริโรจนานันท์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วันชัย สุขตาม
ดร.วีรชาติ นิมนงค์
ดร.ชัยณรงค์ ศรีมันตะ
ดร.ชัยสิทธิ์ ทองบริสุทธิ

มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
มหาวิทยาลัยบูรพา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เจ้าคุณทหารลาดกระบัง

● ฝ่ายประสานงานและจัดการ

พิธีกรอักษร

พระมหาถาวร ถาวรเมธี, ดร.
นายศิลป์ชัย วงษ์จำนงค์
นายเอกลักษณ์ เทพวิจิตร
นายสันทัต จันทรทาทอง

พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิเสโส
นายสุภูฐาน สุดาจันทร์
นางสาวสุจิตรา ชวดรัมย์
นางสาวสังเวียน พุเพื่อง

งานสมาชิก

นายสุภูฐาน สุดาจันทร์

บันทึกข้อมูล

นายจิระศักดิ์ ธารสุขกระจำง

งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

นายณพดล เพ็ญประชุม

● นิติกร

นายธวัช แยมปัว

● ภาพ/ศิลปะ

พระมหาสุระศักดิ์ ธีรวโส

นายสมบุรณ์ เฟ่งพิศ

● ออกแบบปก

นายศักดิ์รพี พันพา

- จัดรูปเล่ม

นายสมบูรณ์ เฟ่งพิศ

- พิมพ์ที่

โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

เลขที่ ๗๙ หมู่ ๑ ตำบลไทร อำเภอน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๑๗๐

โทรศัพท์ ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๕๕-๘๕๕๙ โทรสาร ๐๓๕ ๒๔๘ ๐๐๐ ต่อ ๘๕๔๕

- จำนวนที่ตีพิมพ์ ๑๐๐ เล่ม

วารสารมหาจุฬาริชาการ
เป็นสมาชิกเครือข่ายวารสารวิชาการ
ด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ (JSH)

บทบรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๗ ฉบับที่ ๓ กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๓ ได้รวบรวมบทความวิชาการของผู้บริหาร คณาจารย์ของมหาวิทยาลัย รวมถึงคณาจารย์ต่างสถาบันได้ส่งบทความทางวิชาการมาร่วมตีพิมพ์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ ทำให้มีคณาจารย์ ได้มีโอกาสศึกษาพุทธธรรม และการนำไปประยุกต์ บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามหลักคำสอนทางพระศาสนา อันเป็นการบริการวิชาการแก่สังคม ในฉบับนี้ กองบรรณาธิการและคณะทำงานฝ่ายประสานงาน ได้รับเกียรติจากผู้เขียนทั้งภายในและภายนอก ส่งบทความทางวิชาการ เพื่อลงตีพิมพ์เผยแพร่ จำนวน ๒๒ บทความ มี ๑ ภาค คือ ภาคภาษาไทย ทั้ง ๒๓ บทความ ในบทความทั้งหมด แบ่งเป็นบทความวิชาการ ๖ บทความ บทความวิจัย ๑๗ บทความ อีกทั้งมีบทวิพากษ์หนังสือในท้ายเล่ม ซึ่งรายละเอียด บทความต่าง ๆ กองบรรณาธิการ ได้กล่าวถึงเนื้อหาของแต่ละบทความโดยสรุปดังนี้

บทความวิจัยที่ ๑ เรื่อง “การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนเชิงพุทธบูรณาการ” โดย นางสาว ฉันทนา รวงผึ้ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดทฤษฎีของศาสตร์ สมัยใหม่มีจุดมุ่งหมายอยู่ที่ความสุขจริงเชิงรูปธรรม ที่สามารถเข้าถึงได้ขณะนี้ด้วยประสาทสัมผัส ของมนุษย์ เป็นความสุขที่เกิดจากการทำให้ความปรารถนาได้รับการตอบสนอง โดยที่ระดับความสุข จะสัมพันธ์กับปริมาณความพึงพอใจที่มีต่อวัตถุภายนอก ความสุขตามแนวคิดนี้จึงเป็นสิ่งที่ไม่แน่นอน เพราะเมื่อขาดสิ่งอำนวยความสะดวกก็จะหมดไป สำหรับพระพุทธศาสนาวางจุดมุ่งหมายไว้ที่ความสุข แท้เจนิมธรรมที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยจิตใจภายใน พระพุทธศาสนาไม่ได้ปฏิเสธวัตถุแต่สอนให้มีสติ ในการใช้วัตถุ ไม่หลงติดกับความสุขที่มี และให้พัฒนาระดับความสุขให้ดียิ่งขึ้น ระดับความสุขจะสัมพันธ์ กับความเจริญทางจิตใจ อย่างไรก็ดีความเจริญทางวัตถุกำลังล้าหน้าความเจริญทางจิตใจ มนุษย์จึงต้อง พบกับความสุขสบายทางกายแต่ขาดแคลนความสุขทางใจ ในการบูรณาการแนวคิดเพื่อสร้างความสุข ให้ยั่งยืนเสนอแนวทางประกอบด้วย (๑) จุดมุ่งหมาย คือชีวิตที่มีคุณค่าที่บุคคลและสังคมร่วมกันสร้าง ให้เกิดขึ้น (๒) เสถียรภาพ เป็นแนวทางการบริโภคที่ใช้คุณค่าของวัตถุสร้างคุณค่าให้กับชีวิต (๓) เครือข่าย ความสุข เป็นแนวทางการมีความสุขร่วมกันและรักษาสมดุลของความสุขในสังคม (๔) คลังพลังจิต เป็นแนวทางการทำสมาธิเพื่อสะสมพลังจิตและแผ่พลังความสุข

บทความวิชาการที่ ๒ เรื่อง “กระบวนการพัฒนาเขาวนอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลให้ เก่ง ดี มีสุขด้วยสติปัญญา ๔” โดย นางผกาทิพย์ สิงห์คำ นางสาวรสสุคนธ์ พิไชยแพทย์ นางวรรณ ธานุภาพไพศาล และนางดุขฎิ ไตรยวงศ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี นครราชสีมา ผลการศึกษา

พบว่า การเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุขเป็นสมรรถนะทางเขาวนอารมณ์ที่บุคคลปรารถนา การพัฒนาเขาวนอารมณ์จึงมีวัตถุประสงค์ให้บุคคลมีสมรรถนะที่สมดุลทั้ง ๓ ด้าน ซึ่งปรากฏให้เห็นได้ในรูปแบบพฤติกรรมและบุคลิกภาพที่เหมาะสม การจัดประสบการณ์เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเขาวนอารมณ์ของบุคคลได้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากภายในตน ในแนวทางการเจริญสติปัฏฐาน ๔ เป็นการเรียนรู้ และตามรู้ภายในตนอย่างมีสติตื่นรู้ในอารมณ์ ความรู้สึก และพฤติกรรมทางกาย จึงได้นำแนวปฏิบัตินี้มาเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลของวิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนครราชสีมา ได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติตามแนวทางการเจริญสติปัฏฐาน ๔ เพื่อพัฒนาเขาวนอารมณ์ ผลการประเมินพบว่าหลังร่วมกิจกรรมนักศึกษาพยาบาลมีผลการประเมินด้านเก่ง ดี มีความสุข สูงขึ้นทุกด้าน บทความวิชาการนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อนำเสนอกระบวนการพัฒนาเขาวนอารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลให้เก่ง ดี มีสุข โดยใช้การเจริญสติปัฏฐาน ๔

บทความวิชาการที่ ๓ เรื่อง “สถานะชาติกำเนิดของพระสิทธัตถะ” โดย รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า ชีวิตของพระสิทธัตถะ (พระพุทธเจ้า) เป็นส่วนหนึ่งของคำสอนพระองค์ การเรียนรู้เพื่อเข้าถึงคำสอนจึงควรทราบความเป็นมาหรือภูมิหลังของพระองค์ แม้คนฮินดูพยายามเสนอว่าพระองค์เป็นฮินดูพระพุทธรูปศาสนาเป็นศาสนาฮินดู แต่ชาวพุทธชี้แจงว่าความเข้าใจเช่นนั้นไม่มีสาระ ฮินเดียโบราณเป็นที่อยู่ของชนพื้นเมืองดั้งเดิมหลายชาติพันธุ์ ทั้งอารยันและไม่ใช่อารยัน หลักฐานประวัติศาสตร์ชี้ว่าพระสิทธัตถะไม่ได้เกิดในวัฒนธรรมพระเวท ไม่มีหลักฐานว่าพระเวทมีอิทธิพลต่อศากยะ (รวมทั้ง โกลิยะ, มัลละ, ลิจฉวี) ในทางตรงข้าม แนวคิดคนสันโดษ (บรรพชิต, สมณะ) มีอิทธิพลต่อกลุ่มที่ไม่ใช่อารยันและมีก่อนอารยัน พระสิทธัตถะเกิดในวัฒนธรรมสมณะ ซึ่งเก่ากว่าวัฒนธรรมอารยัน ได้รับการศึกษาโดยผู้รู้ (มุนี, พุทธะ) ที่สืบมาก่อนยุคประวัติศาสตร์ พระองค์ไม่ใช่อารยัน แต่ตั้งสังคมอารยัน (อริยะ) ที่มีรูปแบบใหม่ในฮินเดีย ในความหมายเฉพาะของพระพุทธศาสนา

บทความวิชาการที่ ๔ เรื่อง “เทคโนโลยีกับการพัฒนาพระธรรมทูตไทยในสถานการณ์โควิด ๑๙” โดย พระมหาทองเก็บ ญาณพล (สุขพล), ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า การเรียนรู้ในระบบออนไลน์นี้ถือได้ว่าเป็นมิติการศึกษาแบบใหม่และเป็นการพัฒนาการของพระธรรมทูตไทยซึ่งก่อนหน้านี้ในระบบการจัดการเรียนการสอนของคณะสงฆ์ไทยยังไม่มีการเรียนการสอนออนไลน์อย่างเป็นทางการนี่เป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่นำมาปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์และปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอนในมิติใหม่ตามการเปลี่ยนแปลงและเทคโนโลยี

(๘)

บทความวิจัยที่ ๕ เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนา ของอณาการิกธรรมปาละ” โดย นายพชรวีร์ ทองประยูร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า อณาการิก ธรรมปาละ เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุด ในการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในประเทศไทย อินเดีย หลังจากที่พระพุทธศาสนาเกือบจะสูญหายไปแล้ว และเป็นผู้ก่อตั้งสมาคมมหาโพธิ์ เพื่อเรียกร้องเอาพุทธสถานพุทธคยาในอินเดียกลับคืนมาเป็นของชาวพุทธ นอกจากนี้ท่านยังเป็นชาวพุทธคนแรกในยุคปัจจุบัน ที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในทวีปต่าง ๆ คือเอเชีย อเมริกาเหนือและยุโรป การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาของท่านเกิดจากแรงจูงใจ ที่ได้พบเห็นสภาพ ที่ทรุดโทรม ของสังฆนิยสถานพุทธคยา ที่ตกอยู่ในการครอบครองของพวกฮินดูมหันต์ ท่านได้อธิฐานต่อต้นพระศรีมหาโพธิ์ ที่พระพุทธเจ้าตรัสรู้ว่าจะทำการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาให้กลับมาเจริญรุ่งเรืองอีกครั้ง เพื่อเป็นศูนย์กลางการเผยแผ่พระพุทธศาสนา ในที่สุดการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในอินเดียก็ประสบผลสำเร็จ ชาวอินเดียจำนวนมากภายใต้การนำของ ดร.บี.อาร์.เอ็มเบดการ์ กว่า ๓ แสนคน เข้าร่วมปฏิญาณตนเป็นพุทธมามกะ รับเอาพระรัตนตรัยเป็นสรณะ ทำให้พระพุทธศาสนากลับมาเจริญขึ้นอีกครั้งในอินเดีย

บทความวิจัยที่ ๖ เรื่อง “การพัฒนาชุดการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธีการแบบเรียนปนเล่น เรื่อง คำศัพท์ภาษาจีน สำหรับเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนปียวัฒนศาสตร์” โดย นางสาวทับทิม หุ่นหิรัญ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เทียมยศ ปะสาวะโน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ผลการวิจัยพบว่า (๑) ชุดการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธีการเรียนปนเล่น มีคุณภาพด้านสื่ออยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๗๔ และมีคุณภาพด้านเนื้อหาอยู่ในระดับดีมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๕๘ (๒) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๖.๕๐/๑๕.๖๐ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕ และ (๓) ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อบทเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๖๐

บทความวิชาการที่ ๗ เรื่อง “การปรับพฤติกรรมสุขภาวะองค์กรรวมของมนุษย์ในสังคมไทยกับโรคโควิด-๑๙ ตามหลักพุทธจิตวิทยา” โดย พระใบฎีกากิตติพงษ์ สีสสุทโธ, ดร. และ ผศ.ดร.สุชน ประวัติดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า การควบคุมตนเองเป็นเป้าหมายสำคัญของการปรับพฤติกรรม เพราะการปรับพฤติกรรมมุ่งหมายที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลที่ไม่พึงประสงค์ให้เกิดเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ โดยเขาสามารถบังคับและควบคุมตัวเองได้ ให้ประพฤติปฏิบัติหรือกระทำ แต่ในสิ่งที่ถูกต้องดีงามต่อสุขภาวะองค์กรรวมที่มีความสมบูรณ์ทั้งทางกาย จิต สังคม และจิตวิญญาณ หรือปัญญาเชื่อมโยงกันเป็นองค์กรรวม และสุขภาวะจะมีความ

เกี่ยวข้องกับปัจจัยกำหนดสุขภาพ ผลจากการปรับพฤติกรรมตามหลัก ภาวนา ๔ คือ การพัฒนา ประกอบด้วยการพัฒนาร่างกายให้แข็งแรง ไร้โรค มีสุขภาพดี การพัฒนาความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม ให้เป็นไปด้วยดี ไม่ก่อการเบียดเบียน ไม่ทำความเดือดร้อนต่อผู้อื่นและสังคม การพัฒนาจิตใจให้มีคุณสมบัติงามพร้อม มีเมตตา มีความรักความเป็นมิตร มีกรุณา อยากช่วยเหลือปลดปล่อย ความทุกข์ของผู้อื่นพัฒนาปัญญา คือพัฒนาความรู้ความเข้าใจของตนเอง ให้เกิดความรู้แจ้งเห็นจริง และใช้ความรู้แก้ปัญหาทำให้เกิดสุขได้ ด้วยการป้องกันตัวเองและช่วยป้องกันไม่ให้ไวรัส โควิด (COVID- ๑๙) แพร่กระจายสู่คนอื่นได้ด้วยวิธีล้างมือบ่อย ๆ หลีกเลี่ยงการพบปะใกล้ชิดระยะ ๑ เมตร ควรใส่หน้ากากอนามัยอยู่บ้านและกักตัวเองให้ห่างจากคนอื่น

บทความวิจัยที่ ๘ เรื่อง “การใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 10 มกราคม 1979 จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา” โดย พระสุวรรณ อินทโชโต (เหือน) และ รศ.ดร.มานพ นักการเรือน มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า (๑) หลักอิทธิบาท ๔ คือ หลักธรรมที่เป็นบันไดแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติกิจทุกอย่างประกอบด้วย ฉันทะ คือ ความพอใจในสิ่งที่เราจะทำ วิริยะ คือ ความเพียรไม่ทอดถอนในการประกอบกิจนั้น ๆ จิตตะ คือ เอาใจใส่ไม่ทอดทิ้งธุระในเรื่องนั้น ๆ และวิมังสา คือ การใช้ปัญญาพิจารณาตรวจตราหาเหตุผล และตรวจสอบหาข้อที่ยังหยาบเกินเลยบกพร่องหรือขัดข้องในกิจที่ทำ (๒) การใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา 10 มกราคม 1979 จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา เป็นการจัดการหลักอิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโดยใช้วิธีการ สุ จิ ปุ ลิ และจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในด้านพุทธานุสสย เจตธานุสสย และทักษะณานุสสยและนำไปปรับใช้ในการดำรงชีวิตประจำวัน และ (๓) ผลการวิเคราะห์คุณค่าการใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียน พบว่า (๑) คุณค่าด้านการเรียนรู้ที่สูงขึ้น คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น (๒) คุณค่าความเป็นเลิศด้านวิชาการของโรงเรียน เป็นการยกระดับผลการเรียนให้ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด และ (๓) คุณค่าการนำหลักธรรมไปบูรณาการในการเรียนรู้ เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้โดยครูมีการสอดแทรกหลักธรรม เพื่อให้มีพุทธิปัญญาที่จะนำไปใช้เป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตได้

บทความวิชาการที่ ๙ เรื่อง “ปรัชญาชีวิตที่ปรากฏผ่านอัตลักษณ์บนลวดลายผ้าทอของกลุ่มชนชาติพันธุ์ไทยทรงดำ” โดย ดร.ชลพรรณรัตน์ ดิษบรรจง พระสุทธินสารเมธี, ดร. รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน และ ดร.กฤษฎา ดิษบรรจง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า

(๑๐)

ไทยทรงดำเป็นกลุ่มชนชาติพันธุ์ที่มีภูมิปัญญาลวดลายผ้าที่โดดเด่นเป็นอัตลักษณ์เฉพาะสามารถสื่อความหมายที่สัมพันธ์และสอดคล้องกับวิถีชีวิต ความเชื่อ ประเพณี วัฒนธรรม และพิธีกรรม ซึ่งมีรากฐานมาจากความเชื่อเกี่ยวกับผีหรือคติบรรพชนผสมผสานกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏออกมาในรูปของปรัชญาชีวิตด้านเศรษฐกิจ เช่น ลวดลายดอกธรรมจักร เป็นลวดลายที่ชาวไทยทรงดำมีแนวคิดมาจากธรรมจักร ในลวดลายมีการพัฒนาประดับด้วยกระจกไว้ตรงกลางเพื่อ ส่งสะท้อนให้เกิดแสงสว่างหรือแนวทางทางดำเนินชีวิต การรู้จักประมาณ รู้จักพอดีในการบริโภคและอุปโภค เรียกว่า โภชนมัตตัญญูตา รู้จักพึงพอใจในสิ่งของหรือทรัพย์สินที่ตนได้มาและใช้จ่ายในสิ่งที่ก่อให้เกิดประโยชน์ รู้จักประหยัด รู้จักออม ไม่ฟุ้งเฟ้อ อยู่อย่างสมถะ สงบเสถียร หากประกอบกิจกรรมการผลิตให้พออยู่พอกินในครอบครัว หากเหลือจากการดำรงชีพจึงนำไปแจกจ่ายขายต่อเพื่อเป็นรายได้ด้านปรัชญาด้านสังคม เช่น ลวดลายขอกุดหรือผักกูด สื่อความหมายถึงความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ลายตัวลิงบ่งบอกถึงพ่อแม่ที่มีความห่วงใยลูก ลายดอกผักแว่นและลายงาบ่งบอกถึงความสามัคคี การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และความอดทน คุณธรรมเหล่านี้สามารถสร้างความเป็นมิตรไมตรีต่อกันในสังคม ลายหน้าเสือและลายแมงมุม สื่อความหมายถึงการทดแทนบุญคุณ การระลึกถึงน้ำใจไมตรีที่มีต่อกัน ปรัชญาด้านวัฒนธรรม พิธีกรรม และประเพณี เช่น ลวดลายเสมา แสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดและเรื่องการทำความดี ละเว้นความชั่ว การยอมรับในกฎของไตรลักษณ์ซึ่งเป็นสัจธรรมของชีวิต

บทความวิจัยที่ ๑๐ เรื่อง “การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน: การตลาดเชิงประสบการณ์กับการสนับสนุนแบรนด์ของอุตสาหกรรมเครื่องสำอางในประเทศไทย” โดย นายถิรวรรณ สุกวงศ์-สิริโชค และ ผศ.ณัฐสพันธ์ เผ่าพันธุ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการวิจัยพบว่า แบบจำลองการตลาดเชิงประสบการณ์กับการสนับสนุนแบรนด์ของอุตสาหกรรมเครื่องสำอางในประเทศไทย ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า (Input) ที่เป็นตัวแปรแฝงภายนอก ได้แก่ การตลาดดิจิทัล การตลาดแบบเกม การตลาดแบบแรงดึงดูด และการสร้างแบรนด์ที่จริงจัง และมีตัวแปรแฝงภายใน ได้แก่ การตลาดเชิงประสบการณ์ และการสนับสนุนแบรนด์ การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน พบว่า ปัจจัยทั้งหมดมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ องค์ประกอบของแต่ละตัวแปร สามารถวัดประเมินตัวแปรได้อย่างเหมาะสม

บทความวิจัยที่ ๑๑ เรื่อง “แนวทางพัฒนาความเป็นบริษัทภิบาลที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมในอุตสาหกรรมยานยนต์ กรณีศึกษา บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด”

โดย นายชาญวิทย์ อริยารนันต์ ดร.ฟ้าใส สามารถ รศ.ดร.พลศักดิ์ จิรไกรศิริ และ ดร.กรเอก กาญจนโกศล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผลการวิจัยพบว่า (๑) ความเป็นบริษัท ภิบาลที่เหมาะสมกับบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย คือ การปฏิบัติภายใต้กฎหมาย ระดับสูง (๔.๐๒) (๒) ความรับผิดชอบต่อสังคม ด้านกฎหมายของบริษัทโตโยต้าอยู่ในระดับสูง (๓.๖๘) (๓) ความสัมพันธ์ระหว่าง บริษัทภิบาลกับความรับผิดชอบต่อสังคม ในอุตสาหกรรมยานยนต์ของบริษัท โตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย พบว่า สมมติฐานรวม บริษัทภิบาลด้านการปฏิบัติภายใต้กฎหมาย มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ในระดับกลาง (.๖๓๓) (๔) แนวทางการ พัฒนาความเป็นบริษัทภิบาลที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคม ในอุตสาหกรรมยานยนต์ ของบริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย ควรเน้นบริษัทภิบาลในเรื่องการปฏิบัติภายใต้กฎหมาย โดยการแบ่งแยกหน้าที่รับผิดชอบที่มีผลต่อความรับผิดชอบต่อสังคมด้านจริยธรรม ในเรื่องการปฏิบัติ อย่างมีจริยธรรมขององค์กรที่มีต่อองค์กรอื่น

บทความวิจัยที่ ๑๒ เรื่อง “รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษา” โดย นางสาววิมลชญา สติสุนทรพันธ์ รศ.ดร.ธานี เกสทอง และ ผศ.ดร.ทีปพิพัฒน์ สันมหา วิทยาลัยราชภัฏ นครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารจัดการขยะมูลฝอยใน สถานศึกษา ประกอบด้วย ๘ องค์ประกอบ ได้แก่ (๑) ภาวะผู้นำของผู้บริหาร (๒) องค์กรแห่งการ เรียนรู้ (๓) การจัดองค์กร (๔) การบริหารจัดการทั้งระบบ (๕) ปฏิบัติการเรียนรู้ (๖) เครือข่ายความ ร่วมมือ (๗) การพัฒนาแผนกลยุทธ์ (๘) แผนปฏิบัติการสู่คุณภาพ ผลการสร้างรูปแบบการบริหาร จัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษา ประกอบด้วย ๓ ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ ๑ ส่วนนำ ส่วนที่ ๒ ส่วนเนื้อหา ประกอบด้วยองค์ประกอบรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษาส่วนที่ ๓ เจาะใจ ความสำเร็จ การประเมินรูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษา จำนวน ๔ ด้าน (๑) ด้านความถูกต้อง (๒) ด้านความเหมาะสม (๓) ด้านความเป็นไปได้ และ (๔) ด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

บทความวิจัยที่ ๑๓ เรื่อง “ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแล กิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” โดย นางสาวจินตนา ไกรทอง และ ผศ.ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ผลการวิจัยพบว่า การรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม และด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่ นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA)

(๑๒)

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ด้านนวัตกรรมและการเผยแพร่นวัตกรรมจากการดำเนินความรับผิดชอบต่อสังคม มีผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่การกำกับดูแลกิจการด้านสัดส่วนการถือหุ้นของผู้บริหารและกรรมการ มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) และ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และขนาดของบริษัท มีผลกระทบต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทความวิจัยที่ ๑๔ เรื่อง **“พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาในยุค Internet of Things (IOT)”** โดย นายอรรถพล อัมวิไลวรรณ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ต โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และมีปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตโดยรวม อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน ข้อเสนอแนะ โดยเฉพาะในเรื่องอุปกรณ์เครือข่ายคอมพิวเตอร์แบบไร้สายที่ไม่สามารถให้บริการได้ครอบคลุมและทั่วถึง เนื่องจากอุปกรณ์มีจำนวนไม่เพียงพอ ส่วนงานที่เกี่ยวข้องควรจัดตั้งงบประมาณ เพื่อจัดซื้อให้มีจำนวนตามความต้องการ และครอบคลุมให้บริการอย่างทั่วถึง

บทความวิจัยที่ ๑๕ เรื่อง **“แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเทศบาลตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี”** โดย ผศ.ดร.อดิพร เกิดเรือง มหาวิทยาลัยชินวัตร ผลการวิจัยพบว่า (๑) สภาพปัญหาของพื้นที่ในตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี มีปัญหาที่ต้องดำเนินการแก้ไขเร่งด่วน ประกอบด้วย ปัญหาด้านพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านความมั่นคง และด้านการบริหารจัดการ เช่นปัญหาด้านการขาดอาชีพเสริม และไม่มีการส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพอย่างต่อเนื่อง (๒) แนวทางหรือมาตรการในการแก้ปัญหา เพื่อให้เกิดการพัฒนาชุมชนร่วมกันในตำบลบ่อเงิน อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี จะใช้วิธีการมีส่วนร่วม ในการวิเคราะห์ชุมชน เพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหาและสถานการณ์พร้อมแนวทางหรือมาตรการอันใดอันหนึ่ง แล้วร่วมในกระบวนการตัดสินใจต่อการกำหนดแนวทางในการสร้างความรู้และทำความเข้าใจกับสภาพการณ์ที่ปรากฏอยู่ รวมทั้งเปิดพื้นที่ให้เรียนรู้และแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เพื่อกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

บทความวิจัยที่ ๑๖ เรื่อง **“พระพุทธศาสนากับโหราศาสตร์ : การพึ่งพาและแนวการปฏิบัติของคนไทยในยุค ๔.๐”** โดย รศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และ ดร.กฤติกาวัลย์ หิริญสิ สถาบันโหราศาสตร์ไทย-สากล ผลการวิจัยพบว่า ในวัตถุประสงค์ข้อที่ ๑ คนไทย

ในยุค ๔.๐ ยังมีการปฏิบัติธรรม มีความเชื่อในเรื่องบุญ (กุศล) และบาป (อกุศล) เพราะเป็นพื้นฐานทางด้านวัฒนธรรม และชนบประเพณี ในวัตถุประสงค์ข้อที่ ๒ พบว่าคนไทยในยุค ๔.๐ ยังมีความเชื่อที่จะปฏิบัติในเรื่องของโหราศาสตร์เช่นกันเมื่อเกิดปัญหา ด้วยการตรวจสอบดวงชะตากับหมอดู หรือประกอบพิธีอื่น ๆ โดยมีความเชื่อว่า จะผ่านพ้นความทุกข์ยากและโชคร้ายไปได้ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ ๓ พบว่าเมื่อคนไทยในยุค ๔.๐ มีความเชื่อมั่นในพระพุทธศาสนา และเข้าใจในกลไกของโหราศาสตร์อย่างถูกต้อง ใช้ชีวิตในวิถีทางของ ทาน ศีล ภavana แล้ว ย่อมช่วยประกอบสภาพจิตใจได้ ในการฟังพยานักโหราศาสตร์ และพระภิกษุสามารถนำความรู้มาผสมผสานกันและให้คำแนะนำกับบุคคลเพื่อลดความตึงเครียด ความวิตกกังวล มีความมั่นใจ และความกล้าที่จะก้าวผ่านอุปสรรคต่าง ๆ ได้ นั่นคือการพึ่งพากันระหว่างพระพุทธศาสนาและโหราศาสตร์ที่มีมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

บทความวิจัยที่ ๑๗ เรื่อง **“การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เพื่อเชิดชูเกียรติสมเด็จพระยาบรมมหาศรีสุริยวงศ์ (ช่วง บุนนาค)”** โดย ผศ.ดร.ชลีกาญจน์ จันทจรัสรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา และ นายณภัทรกฤต จันทวงศ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินประสิทธิภาพของผู้ใช้งานโดยทั่วไปได้ค่าเฉลี่ยโดยรวมทุกด้านของระบบ เท่ากับ ๔.๓๔ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ ๐.๒๘ ซึ่งแสดงว่าระบบที่พัฒนาขึ้นมานี้มีคุณภาพดีมาก

บทความวิจัยที่ ๑๘ เรื่อง **“การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา : รูปแบบและเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวของวัดในสังคมไทย”** โดย พระศรีสังคม ชยานุวัฑฒ (ธนาวงษ์) และ รศ.ปาริชาติ วลัยเสถียร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาด้านรูปแบบและบทบาทของวัดที่ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติธรรม พบว่า วัดที่จัดให้มีการปฏิบัติธรรม มีความเป็นเครือข่ายการปฏิบัติธรรมกันอยู่ทั่วในสังคมไทย และมีการจัดการเครือข่ายอยู่ ๒ ระดับคือ (๑) ระดับนโยบาย มีคณะกรรมการฝ่ายเผยแผ่พระพุทธศาสนา (มหาเถรสมาคม) เป็นผู้รับผิดชอบด้านการปฏิบัติธรรม ขณะนี้ได้จัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้น เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เครือข่ายการปฏิบัติธรรม มีความเป็นเอกภาพและสร้างมาตรฐานการสอนการปฏิบัติ โดยให้ยึดแนวทางเดียวกันคือ การปฏิบัติธรรม ตามแนวสติปัฏฐานสูตร (๒) ระดับปฏิบัติการ ได้แก่ เจ้าสำนักปฏิบัติธรรมต่าง ๆ ทำหน้าที่บริหารจัดการภายในสำนักของตน และบริหารจัดการสำนักสาขาให้ดำเนินงานได้อย่างราบรื่น สร้างพระวิปัสสนาจารย์เป็นผู้นำรุ่นใหม่อุปถัมภ์พระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน

(๑๔)

บทความวิชาการที่ ๑๙ เรื่อง “การพัฒนาพระธรรมทูตไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ” โดย พระมหาสุเทพ สุวฑฒโน (เหลาทอง), ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่า เพื่อประโยชน์และความสุขของพุทธศาสนิกชนไทยในต่างประเทศและชนในท้องถิ่นนั้น ๆ พระธรรมทูตจึงต้องมีคุณสมบัติตามบทบาทหน้าที่ในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาและสอดคล้องตามพระธรรมวินัย การพัฒนาคุณสมบัติที่พึงประสงค์ของพระธรรมทูตไทยเพื่อทำหน้าที่เผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ได้แก่ (๑) การศึกษาเรียนรู้พัฒนาด้วยตนเอง (๒) การเข้าศึกษาเรียนรู้หรืออบรมในหลักสูตรต่าง ๆ และ (๓) การศึกษาเรียนรู้จากบูรพาจารย์ที่เป็นต้นแบบของพระธรรมทูตไทยในต่างประเทศ

บทความวิจัยที่ ๒๐ เรื่อง “การวิเคราะห์วาทกรรมโน้มน้าวใจ: กรณีศึกษาการรณรงค์ลดเหล้าเข้าพรรษาของหน่วยงานรัฐในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน” โดย นางสาวบัณฑิตา จารุมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาบัณฑิตวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์ ผลการวิจัยพบว่า วาทกรรมถูกสื่อสารผ่านกรอบความคิด ๔ กรอบ ได้แก่ (๑) สุขภาพ (๒) การพัฒนาชุมชน (๓) วัฒนธรรม และ (๔) กฎหมาย ส่วนเนื้อหาของวาทกรรมจำแนกได้ ๓ ประเด็น คือ (๑) การป้องกัน (๒) การสร้างแรงบันดาลใจ และ (๓) ผลกระทบที่เกิดขึ้น ด้านภาษาพบว่า มีการใช้โวหารโน้มน้าวใจ ๕ ประเภท ได้แก่ (๑) บรรยายโวหาร (๒) พรรณนาโวหาร (๓) เทศนาโวหาร (๔) สาธกโวหาร และ (๕) อุปมาโวหาร สำหรับบริบททางสังคมที่นำมาใช้ประกอบการสื่อสารวาทกรรมโน้มน้าวใจ พบว่ามี ๖ ประการ ได้แก่ (๑) วัฒนธรรมชุมชน (๒) สภาพเศรษฐกิจ (๓) การศึกษา (๔) การรวมกลุ่มของประชาชน (๕) การสาธารณสุข และ (๖) การคมนาคม ข้อเสนอแนะคือ (๑) ควรมีการใช้ช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายขึ้น (๒) ควรใช้โวหารให้เหมาะสมกับจริตผู้รับสารและกำหนดและเพิ่มโวหารภาพพจน์ (๓) ควรใช้เนื้อหาที่แสดงผลกระทบต่อตนเอง สังคมและประเทศชาติ และ (๔) ควรเพิ่มการสื่อสารวาทกรรมภายใต้บริบทผลกระทบทางเศรษฐกิจ

บทความวิจัยที่ ๒๑ เรื่อง “รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา” โดย พระครูสังฆรักษ์เอนก สุชาโต (สงกา) และ ผศ.ดร.ดำรงค์ เบญจศิริ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ผลการศึกษาค้นคว้าของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จากแนวคิด ทฤษฎีเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องการบริหารทรัพยากรมนุษย์ และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ได้ร่างองค์ประกอบ ๑๑ องค์ประกอบ ๘๙ ตัวแปร ส่วนผลการสร้างรูปแบบการบริหารทรัพยากร

มนุษย์ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา พบว่า มี ๔ องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (๑) ด้านนโยบาย (๒) ด้านดำเนินงาน (๓) ด้านสวัสดิการ และ (๔) ด้านการปฏิบัติงาน และรูปแบบที่สร้างขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าน้ำหนักขององค์ประกอบหลัก มีค่าระหว่าง ๐.๘๖-๑.๐๑ องค์ประกอบย่อยมีค่าระหว่าง ๐.๗๔-๐.๙๗ และตัวแปรมีค่าระหว่าง ๐.๖๐-๐.๘๔ และผลการประเมินและรับรองจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๗ รูป/คน พบว่า ผลการประเมินในด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ในภาพรวมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๔.๔๑ อยู่ในระดับมาก

บทความวิจัยที่ ๒๒ เรื่อง **“ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลิกบุหรี่สำเร็จของผู้มารับบริการคลินิกเลิกบุหรี่”** โดย คุณพวงประภา เพ็ชรมี คุณวิชานันท์ ธนกาญจนพงศ์ คุณรุสนานิ ดวงจันทร์ นายไชยพุดดิน สาและ โรงพยาบาลรามัน ตีรห่อห๊ะ ดนรห่อหามาน, ผศ.ดร.รัศมี สังข์ทอง มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และ ดร.นพ.มุฮัมมัดฟาห์มี ตาและ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่งเสริมการเลิกบุหรี่สำเร็จ ได้แก่ การนับถือศาสนาอิสลาม การให้ความสำคัญต่อการเลิกบุหรี่ ความวิตกกังวล ความเครียด การสังสรรค์กับเพื่อนที่สูบบุหรี่ประมาณสัปดาห์ละครั้ง หรือตามเทศกาล และปัญหาชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ ปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเลิกบุหรี่สำเร็จที่สำคัญได้แก่จำนวนที่สูบบุหรี่มากกว่าวันละ ๑๐ มวน โดยเฉพาะเมื่อมากกว่า ๒๐ มวนขึ้นไป จะลดโอกาสการเลิกบุหรี่สำเร็จเหลือเพียงร้อยละ ๑๐ ดังนั้น คลินิกเลิกบุหรี่สามารถเพิ่มโอกาสเลิกบุหรี่สำเร็จโดยส่งเสริมการหนุนใจเชิงศาสนา ช่วยลดความวิตกกังวลและความเครียด ปัญหาสุขภาพ ลดจำนวนบุหรี่ที่สูบต่อวัน และการสูบบุหรี่กับเพื่อนเพื่อสังสรรค์

บทความวิจัยที่ ๒๓ เรื่อง **“การสอนพระพุทธศาสนาตามแนวนวักคัสตฤศาสน์”** โดย บุญพิศ นัยน์พาณิชย์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการสอนทางการศึกษาในโลกโดยมากใช้รูปแบบอนุกรมวิธานของ บลูม (Bloom’s Taxonomy) เป็นฐานจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาผู้เรียน ๓ ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านจิตพิสัย และด้านทักษะพิสัย ปัจจุบันได้มีปรับเปลี่ยนรูปแบบการสอนมาเป็นทักษะในศตวรรษที่ ๒๑ มุ่งพัฒนาทักษะผู้เรียน ๕ ด้าน คือ การรู้หนังสือ การคิด การทำงาน การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศ และการใช้ชีวิต ลักษณะการศึกษาเรียนรู้พระพุทธศาสนาเรียกว่า นวักคัสตฤศาสน์ ๙ ประการ คือ สุตตะ (บรรยาย) เคยยะ (ท่วงทำนอง) เวยยาकरणะ (แจกแจง) คาถา (กวี) อุทานะ (เปล่งออกมาจากความรู้สึก) อิติวุตตะกะ (อ้างอิง) ชาตกะ (อดีตชาติ) อัပ္พภูตธรรมะ (อัศจรรย์) และเวทัลละ (ถามตอบ) แต่ละลักษณะมุ่งทำให้ผู้ศึกษามีความแจ่มแจ้งในเนื้อหา จนเกิดการเปลี่ยนแปลงตนเองได้ การสอนพระพุทธศาสนาตามแนวนวักคัสตฤศาสน์ สามารถบูรณาการ

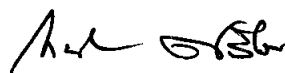
(๑๖)

ใน ๔ มิติ คือ (๑) โครงสร้างองค์รวม เป็นแบบบรรยาย บรรยายประกอบด้วยบทวิ และบทวิ (๒) สารัตถธรรม เป็นคำสอนที่มุ่งให้ผู้เรียนเกื้อกูลกันในสังคม รักษากฎเกณฑ์ ฝึกฝนอบรมจิตใจให้เข้มแข็งและรอบรู้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (๓) นิรุกติศาสตร์ เป็นวิธีตีความคำสอนและใช้ภาษาให้เหมาะกับบุคคลและกาลเทศะ (๔) ความพร้อมของบุคคล เป็นการสังเกตความพร้อมของผู้เรียน ทั้งอินทรีย์ภายในและภายนอก การสอนแบบนี้ย่อมสร้างความสมดุลทั้งด้านศาสตร์และศิลป์ ทั้งนี้ ต้องอาศัยรูปแบบทางนวัตกรรมการศึกษาและการรวมลงสู่ความไม่ยึดมั่นถือมั่น เพื่อให้เกิดทักษะทางปัญญา รู้ทันและรู้แก้ปัญหาในชีวิต สังเคราะห์เป็นองค์ความรู้ใหม่ คือ คำสอนที่เป็นศาสตร์ สุนทรียะ สร้างนวัตกรรม ไม่ยึดมั่นถือมั่น เพื่อให้เกิดทักษะแห่งญาณปัญญา เรียกว่า SAINP Model

บทวิพากษ์หนังสือ เรื่อง “สันติวิธีในวิถีชีวิต” งานเขียนของ พระราชปริยัติกวี, ศาสตราจารย์ ดร. (สมจินต์ สมมาปัญญา) โดย พระมหาขวัญชัย ฤตติวิเสโส นักวิชาการศึกษา และ นายสุชนา ศิริธัญญกร กองบรรณาธิการ วารสารมหาจุฬาริชาการ ได้กล่าวถึงหนังสือนี้ไว้ว่า เมื่อกล่าวถึงสันติ หลายคนอาจคิดว่าเป็นเรื่องที่ไกลตัวเกินไป เป็นเรื่องที่ยากจะเกิดขึ้นในสังคม เพราะไม่ว่าจะไปที่ไหน หรืออยู่ที่ใด ล้วนต้องพบกับความขัดแย้งอย่างไม่มีที่สิ้นสุด หากสันติคือความสงบไม่ได้เลย อาจเป็นเพราะหลายคนมุ่งถึงความสงบที่ภายนอกเป็นหลักโดยหลงลืมหลักการสำคัญที่ว่า ก่อนจะเกิดความสงบภายนอก ต้องสร้างความสงบภายในก่อน สอดคล้องกับหลักการสร้างความสงบหรือสันติวิธีที่บรรจุเนื้อหาและหลักการไว้ในหนังสือ “สันติวิธีในวิถีชีวิต”

เนื้อหาของบทความเหล่านี้ เป็นบทความวิจัยและบทความวิชาการที่ได้รับจากคณาจารย์ สถาบันอุดมศึกษาภายนอกเป็นส่วนใหญ่ ล้วนให้มุมมองในมิติทางด้านศาสนาและปรัชญา รวมทั้งพระพุทธศาสนาบูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ ในสาขาวิชาสหวิทยาการ ด้านมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้อย่างครอบคลุมและลึกซึ้ง

สำหรับรายละเอียดบทความทั้งหมดเหล่านี้ ผู้ใดต่อการศึกษาเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้จากบทความดังกล่าว ในวารสารฉบับนี้ และพบกันอีกในวารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๑ มกราคม – เมษายน ๒๕๖๔

(รศ.ดร.โกนิฐ์ ศรีทอง)

บรรณาธิการ

วารสารมหาจุฬาริชาการ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	(๖)
การสร้างความสุขอย่างยั่งยืนเชิงพุทธบูรณาการ นางสาวฉันทนา รวงผึ้ง มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๑
กระบวนการพัฒนาเขาวนั้ อารมณ์ของนักศึกษาพยาบาลให้เก่ง ดี มีสุข ด้วยสติปัญญา ๔ นางผกาทิพย์ สิงห์คำ, นางสาวรสสุคนธ์ พิไชยแพทย์, คุณวรรณณา ธนานุภาพไพศาล, นางดุขฎิ ไตรยวงศ์ วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนึ นครราชสีมา	๑๗
สถานะชาติกำเนิดของพระสิทธิธัตถะ รศ.ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๓๒
เทคโนโลยีกับการพัฒนาพระธรรมทูตไทยในสถานการณ์โควิด ๑๙ พระมหาทองเก็บ ญาณพล, ดร. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๔๘
การศึกษาวิเคราะห์การฟื้นฟูพระพุทธศาสนาของอนาคาริก ธรรมปาละ นายพชรวิรุ้ ทองประยูร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๕๗
การพัฒนาชุดการสอนเชิงปฏิสัมพันธ์ด้วยวิธีการแบบเรียนปนเล่น เรื่อง คำศัพท์ภาษาจีน สำหรับเด็กนักเรียนชั้นปฐมวัยโรงเรียนปิยวัฒนศาสตร์ นางสาวทับทิม หุ่นศิริญ, ผศ.เทียมยศ ปะสาวะโน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี	๗๒
การปรับพฤติกรรมสุขภาวะองค์กรวมของมนุษย์ในสังคมไทยกับโรคโควิด-๑๙ ตามหลักพุทธจิตวิทยา พระใบฎีกากิตติพงษ์ สีลสุทโธ, ดร., ผศ.ดร.สุชน ประวัติดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๘๕

(๑๘)

การใช้อิทธิบาท ๔ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา

10 มกราคม 1979 จังหวัดเสียมเรียบ ประเทศกัมพูชา

๙๗

พระสุวรรณา อินทโชโต, รศ.ดร.มานพ นักการเรือน

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ปรัชญาชีวิตที่ปรากฏผ่านอัตลักษณ์บนลวดลายผ้าทอของกลุ่มชนชาติพันธุ์ไทยทรงดำ

๑๐๙

ดร.คณวรรณรัตน์ ดิษบรรจง, พระสุทธิสารเมธี, ดร.,

รศ.ดร.บุญร่วม คำเมืองแสน, ดร.กฤษฎา ดิษบรรจง

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, สำนักงานอัยการสูงสุด

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน: การตลาดเชิงประสบการณ์กับการสนับสนุน

แบรนด์ของอุตสาหกรรมเครื่องสำอางในประเทศไทย

๑๒๖

นางสาวถิรวรรณ สุกุลวงศ์ศิริโชค, ผศ.ณัฐพันธ์ เผ่าพันธุ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

แนวทางพัฒนาความเป็นบรรษัทภิบาลที่มีความสัมพันธ์กับความรับผิดชอบต่อสังคม

ในอุตสาหกรรมยานยนต์ กรณีศึกษา บริษัทโตโยต้า มอเตอร์ ประเทศไทย จำกัด

๑๔๒

นายชาญวิทย์ อริยารัตน์, ดร.ฟ้าใส สามารถ, รศ.ดร.พลศักดิ์ จิรไกรศิริ,

ดร.กรเอก กาญจนโกคิน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

รูปแบบการบริหารจัดการขยะมูลฝอยในสถานศึกษา

๑๕๗

นางสาววิมลชญา สติสุนทรพันธ์, รศ.ดร.ธานี เกสทอง, ผศ.ดร.ทีปพิพัฒน์ สันตะวัน

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

ผลกระทบของรายงานความรับผิดชอบต่อสังคมและการกำกับดูแลกิจการ

ที่มีต่อผลการดำเนินงานของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

๑๗๔

นางสาวจินตนา ไกรทอง, ผศ.ดร.ฐิตาภรณ์ สินจรรยา

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

พฤติกรรมและปัญหาการใช้อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษาในยุค Internet of Things (IOT)

๑๘๖

นายอรรถพล อัมวิไลวรรณ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

(๑๙)

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเทศบาลตำบลบ่อเงิน

อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี

๑๙๘

ผศ.ดร.อดิพร เกิดเรือง

มหาวิทยาลัยชินวัตร

พระพุทธศาสนากับโหราศาสตร์ : การพึ่งพาและแนวการปฏิบัติของคนไทยในยุค ๔.๐

๒๑๒

รศ.ดร.ประพันธ์ ศุภษร, ดร.กฤติกาวัลย์ หิรัญสี

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สถาบันโหราศาสตร์ไทย-สากล

การพัฒนาโปรแกรมประยุกต์บนระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์เพื่อเชิดชูเกียรติ

สมเด็จพระยาบรมมหารัชมังคลาจารย์ (ช่วง บุนนาค)

๒๒๗

ผศ.ดร.ชลิกาญจน์ จันทจำรัสรัตน์, นายณภัทรกฤต จันทวงศ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

การท่องเที่ยวเชิงพุทธศาสนา : รูปแบบและเครือข่ายการจัดการท่องเที่ยวของวัด

ในสังคมไทย

๒๓๘

พระศรีสังคม ชยานุวัฑฒโน, รศ.ปาริชาติ วลัยเสถียร

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การพัฒนาพระธรรมทูตไทยเพื่อการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ

๒๕๐

พระมหาสุเทพ สุวฑฒโน, ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

การวิเคราะห์วาทกรรมโน้มน้าวใจ: กรณีศึกษาการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา

ของหน่วยงานรัฐในอำเภอเมือง จังหวัดน่าน

๒๖๕

นางสาวบัณฑิตา จารุมา

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย มหาปชาบดีเถรีวิทยาลัยในสังฆราชูปถัมภ์

รูปแบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา ๒๘๐

พระครูสังฆรักษ์เอนก สุขาโต, ผศ.ดร.ดำรงค์ เบญจศิริ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

(๒๐)

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการเลิกบุหรี่สำเร็จของผู้มารับบริการคลินิกเลิกบุหรี่ ๒๙๔

คุณพวงประภา เพ็ชรมี, คุณวิชานันท์ ธนกาญจนพงศ์, คุณรุสนาณี ดวงจันทร์,
นายไชยพุดดิน สาและ, คุณตี๋หรือห๊ะ ดนหรือหมาน, ผศ.ดร.รัศมี สังข์ทอง,
ดร.นพ.มุฮัมมัดฟาห์มี ตาและ

โรงพยาบาลรามัน, คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

การสอนพระพุทธศาสนาตามแนวนวักคัสตฤศาสน์ ๓๐๙

บุญพิศ นัยน์พาณิซ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

บทวิพากษ์หนังสือเรื่อง “สันติวิธีในวิถีชีวิต” ๓๒๒

งานเขียนของ พระราชปรียัติโกวิ (สมจินต์ สมมาปญโญ), ศ.ดร.

โดย พระมหาขวัญชัย ปุตุตวิเสโส และนายสุชญา ศิริธัญญกร

กองบรรณาธิการวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ภาคผนวก

- คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความเพื่อตีพิมพ์ในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๓๐
- แบบฟอร์มการส่งต้นฉบับเพื่อพิจารณานำลงในวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๓๓
- กระบวนการจัดทำวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๓๙
- ขั้นตอนการดำเนินงานวารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏ ๓๔๐